

Wzrost szybki i zrównoważony

POLSKIE FIRMY W NATARCIU

Aż 859 mld zł wyniosły w 2006 r. przychody ze sprzedaży firm obecnych na Liście 500. To o 100 mld zł więcej niż rok wcześniej. Pierwsza „pięćsetka” polskiej gospodarki rozwijała się w tempie dużo szybszym niż w 2005 r. Przy dynamicznie rosnących obrotach zwiększa się również rentowność przedsiębiorstw i zatrudnienie. W niespotykanym od lat tempie rozwijały się zwłaszcza firmy należące do polskiego kapitału.

W ubiegłym roku analizę Listy 500 zatytułowaliśmy „Spada dynamika, rośnie efektywność”. W tym roku, aby był nadal aktualny, wystarczyłoby w nim dokonać jednej małej korekty, która pokazuje, jak wielka zmiana nastąpiła w polskiej gospodarce: „Rośnie dynamika, rośnie efektywność”.

Firmy wreszcie mogły uwolnić tkwiącą w nich moc. Długo czekały, aż Polacy zaczną śmiało kupować i konsumować. Gdy się wreszcie doczekały, ruszyły również z inwestycjami, wierząc, że ożywienie gospodarcze potrwa kilka dobrych lat. Jeszcze w 2005 r. przychody „pięćsetki” wzrosły zaledwie o 3,3 proc., w ubiegłym roku było to już 14 proc. A gdyby policzyć wzrost sprzedaży jedynie tych podmiotów, które znalazły się na Liście zarówno w tym, jak i w zeszłym roku, to wyniósł on aż 18 proc.

Przedsiębiorcom udało się jednocześnie ograniczyć wzrost kosztów, co widać po rosnącym wyniku finansowym netto. W firmach z tegorocznego zestawienia zwiększył się on przeciętnie o 18 proc. Jednak należy w tym miejscu zaznaczyć, że gdyby nie gigantyczna, sięgająca 2,6 mld zł strata netto Elektrimu, łączny wynik netto wszystkich firm na naszej liście zwiększyłby się niemal o 22 proc. w porównaniu z poprzednim rokiem, a zatem więcej niż sprzedaż. Co ciekawe, duży wpływ na to mają firmy państwowe. PKP kolejny rok z rzędu znacznie ograniczył straty. Zaś niektórzy potentaci polskiej gospodarki, jak KGHM czy Polskie Sieci Elektroenergetyczne, powiększały swój zarobek kilkakrotnie szybciej od przeciętnej dla wszystkich firm. Ale i polskie prywatne firmy szybko podnoszą efektywność produkcji.

NA DWÓCH SILNIKACH

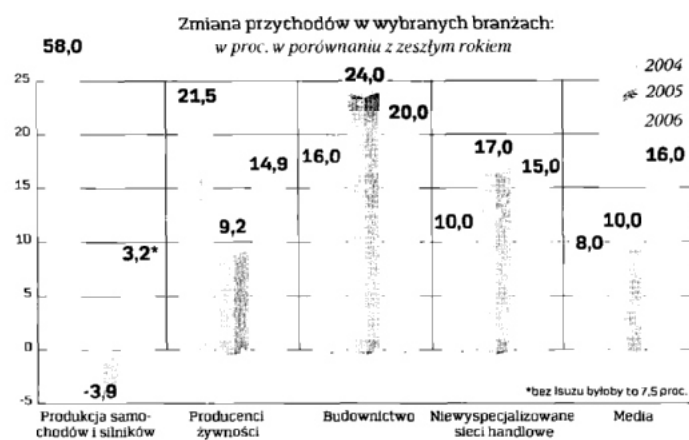
Pozornie dynamika przychodów i zysków przedsiębiorstw w 2006 r. była bardzo podobna do tej z 2004 r., kiedy to Polska weszła do Unii Europejskiej. Wtedy też polska gospodarka przeżyła boom, a wchodzące w skład Listy 500 podmioty zanotowały doskonałe wyniki. Lecz głębsza analiza pokazuje, że wiele się od tamtego czasu zmieniło. A

ten rok, mimo że podobny do 2004, jest jednak inny.

Wtedy eksporterzy przeżywali prawdopodobnie najlepsze lata, gwałtownie podnosząc sprzedaż. To oni byli silnikiem odrzutowym gospodarki. Ekonomiści mówili nawet, że nasz kraj przypomina samolot lecący na jednym silniku. Nieco gorzej radzili sobie natomiast przedsiębiorcy nastawieni wyłącznie na sprzedaż krajową. W ubiegłym roku jednak wreszcie odpalił drugi motor – popyt wewnętrzny. Dzięki temu rozwój gospodarczy jest bardziej zrównoważony. Już nie ma branż, które wyróżniałyby się dynamiką przychodów kilkakrotnie wyższą od przeciętnej. Zarówno producenci samochodów, czy żywności – czyli branże w dużej mierze zależne od eksportu – jak też sieci handlowe, firmy budowlane czy medialne

■ Firmy, które najbardziej awansowały na liście

Lp.	Pozycja na liście		Nazwa przedsiębiorstwa	Pozycja
	2006	2005		
1	154	360	Allianz Życie SA, Warszawa	206
2	291	466	J.W. Construction Holding SA GK, Ząbki	175
3	195	316	Rafineria Trzebinia SA, Trzebinia	121
4	282	400	Delphi Polska Automotive Systems sp. z o.o., Tychy	118
5	304	420	PBG SA GK, Przemierowo	116
6	143	256	Elektrim SA GK, Warszawa	113
7	44	154	Eldorado SA GK, Lublin	110
8	371	473	Hutchinson Poland sp. z o.o., Żywiec	102
9	391	491	Bodeko sp. z o.o., Zawiercie	100
10	317	415	HMN Szopienice SA, Katowice	98
11	351	446	Alumetal SA GK, Kęty	95
12	245	339	Gefin Holding SA GK, Wrocław	94
13	309	402	Leoni Kabel Polska sp. z o.o., Kobierzyce	93
14	103	194	Aegon TUnŻ SA, Warszawa	91
15	331	422	Sambud-2 K. Stępak i Wspólnicy s.j. GK, Kraków	91
16	197	287	Aluminium Konin-impexmetal SA GK, Konin	90
17	397	486	Mostostal Zabrze-Holding SA GK, Zabrze	89
18	277	363	Fabryka Kottów Rafako SA GK, Racibórz	86
19	225	309	CTL Logistics SA GK, Warszawa	84
20	109	191	Hutmen SA GK, Wrocław	82
21	122	200	Samsung Electronics Polska sp. z o.o., Warszawa	78
22	362	434	Nordea Polska TUnŻ SA, Warszawa	72
23	61	131	Philips Polska sp. z o.o., Warszawa	70
24	360	430	Fabryka Maszyn Glinik GK SA, Gortice	70
25	246	314	PCC Rokita SA GK, Brzeg Dolny	68
25	396	464	NKT Cables SA GK, Czechowice-Dziedzice	68

– czyli te, które uzależnione są głównie od popytu wewnętrznego – radzą sobie dobrze. Widać to po wynikach największych firm.

W 2004 r. obecni na naszej tegorocznej liście producenci samochodów i silników zanotowali wzrost przychodów, bagatela, o 58 proc. A jest to tradycyjnie eksportowa branża, ponieważ Polacy od dawna niechętnie kupują nowe auta, preferując raczej pojazdy używane. Zaś już w 2006 r. te same firmy zwięk-

szyły sprzedaż zaledwie o 3,2 proc. Wprawdzie wynik ten zaniża japoński Isuzu, którego mało konkurencyjna stara wersja produkowanego w Polsce silnika radzi sobie coraz gorzej, ale i bez tego producenta wzrost przychodów był jednocyfrowy – wyniósł 7,5 proc.

Inną branżą, która nieco stonowała swoje obroty, są wytwórcy towarów spożywczych. To oni najbar-

DOKOŃCZENIE NA 30

POLSKIE FIRMY W NATARCIU

Wzrost szybki i zrównoważony

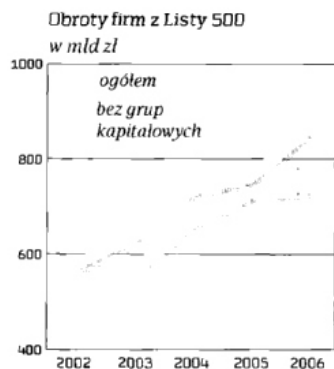
DOKOŃCZENIE Z 29

dziej skorzystali na wejściu do Unii Europejskiej, ponieważ przed akcją jedynie w tej branży utrzymywane były cła. Dlatego w 2004 r. producenci przetworzonej żywności zwiększyli obroty o 22 proc. (w porównaniu z 7 proc. w 2003 r.), a już w 2006 r. o 15 proc. To wciąż doskonały rezultat.

Jednocześnie nadganiają przedsiębiorstwa z branż, które w poprzednich latach miały gorzej. Ponieważ w gospodarce z kopyta ruszyły inwestycje, dynamikę przychodów zwiększają firmy budowlane z Listy 500. W ubiegłym roku ich obroty wzrosły o ponad jedną piątą, czyli nieco mniej niż w 2005 r., ale za to więcej niż w 2004 r., kiedy to wzrost wyniósł 16 proc. Bardzo podobna sytuacja występuje w produkcji materiałów budowlanych. Coraz lepiej radzą sobie także sieci handlowe, takie jak Selgros, Żabka, Jeronimo Martins czy Carrefour. Również właściciele firm medialnych mają powody do zadowolenia.

DYNAMICZNI PRYWATNI

W roku 2006 do elity polskiej gospodarki dostały się kolejne firmy kontrolowane przez rodzimy kapitał. Na liście są teraz 162 takie podmioty, czyli 13 więcej niż przed rokiem. Odbyło się to głównie kosztem spadku udziału w pięćsetce inwestorów zagranicznych. Wśród tegorocznych debiutantów na naszej liście dwie trzecie to polskie przedsiębiorstwa prywatne.

Wprawdzie gdyby policzyć wszystkie nowe podmioty, to większość stanowiłyby inwestorzy zagraniczni. Jednak bardzo wielu z nich to nie typowi debiutanci, lecz firmy, które spokojnie mogły się znaleźć na Liście 500 również w ubiegłym roku. Nie zdecydowały się jednak przekazać nam danych.

Powiększanie się grona gospodarczych potentatów z prywatnym rodzimym kapitałem to bardzo pozytywna tendencja. Oznacza ona, że rozwój gospodarczy naszego kraju w coraz większym stopniu opiera się na przedsiębiorczości Polaków, a nie doświadczeniu zagranicznego biznesu. A największe polskie firmy mają przed sobą największy potencjał rozwoju.

Na razie nasza przedsiębiorczość zamyka się w granicach kraju, inwestycje zagraniczne polskich firm są bowiem niewielkie. Lecz doświadczenia takich państw, jak Hiszpania czy Irlandia, pokazują, że wkrótce przyjdzie czas i na ekspansję zagraniczną polskiego kapitału. A do

niej najbardziej predysponowani są właśnie ci najwięksi.

Polskie przedsiębiorstwa na razie do nich nie należą. Średnie zatrudnienie w tych podmiotach wynosi zaledwie 1,6 tys. osób w porównaniu z 2,1 tys. w zagranicznych i 8,1 tys. w państwowych. Ale jednocześnie rozwijają się dużo szybciej niż konkurenci zagraniczni czy państwowi. Ich przychody rosły w tempie 23 proc., dużo szybciej niż w firmach państwowych (11,4 proc.) i zagranicznych (13,5 proc.). Zyski polskich firm prywatnych zwiększyły się przeciętnie aż o 40 proc. (nie licząc Elektrimu). Również zatrudnienie wzrosło znacząco, bo aż o 7,4 proc.

MOLOCHY REFORMUJĄ SIĘ

Na swoich pozycjach okopały się natomiast przedsiębiorstwa państwowe. Jest ich 89, czyli prawie tyle, co przed rokiem. W ich gronie jest zaledwie jeden prawdziwy de-

DOKOŃCZENIE NA 32

■ Największy wzrost przychodów

Lp.	2006	Nazwa przedsiębiorstwa	Forma własności	PKD	Przychody ze sprzedaży w tys. zł	Zmiana przychodów w proc.	Wynik na działalności operacyjnej w tys. zł	Wynik netto w tys. zł
1	154	Allianz Życie SA, Warszawa	500	6601	1 424 372	223,4	6 518	7 704
2	29	Boryszew SA GK, Sochaczew	450	2466	5 379 070	187,1	149 901	132 520
3	255	Zabrzeńskie Zakłady Mechaniczne SA GK, Zabrze	400	2952	844 160	174,4	91 450	63 020
4	93	Toyota Motor Manufacturing Poland sp. z o.o., Wałbrzych	500	3430	2 023 225	138,6	b.d.	b.d.
5	238	Huta Cynku Miasteczko Śląskie SA, Miasteczko Śląskie	100	2743	915 627	121,2	46 946	28 639
6	125	OGP Gas-System sp. z o.o., Warszawa	100	6030	1 615 697	109,9	550 761	187 250
7	460	PCC Rail Holding SA, Jaworzno	500	6010	394 195	98,4	38 024	28 321
8	410	GCB Centrostal Bydgoszcz SA, Bydgoszcz	400	5152	470 026	95,3	2 541	17 460
9	61	Philips Polska sp. z o.o., Warszawa	500	5143	2 881 188	93,0	195 492	155 051
10	51	Eurocash SA GK, Poznań	540	5190	3 236 977	91,9	55 217	41 572
11	477	Santander Consumer Bank SA, Wrocław	540	6512	379 575	87,5	304 674	68 489
12	158	Gwarant sp. z o.o. GK, Katowice	400	5152	1 394 444	82,3	38 320	28 097
13	103	Aegon TUnŻ SA, Warszawa	500	6601	1 844 128	81,6	6 771	13 474
14	431	Alchemia SA GK, Warszawa	400	3720	434 012	81,5	93 106	90 720
15	335	Fabryka Maszyn Famur SA GK, Katowice	400	2952	607 641	79,7	136 515	110 129
16	436	Koelner SA GK, Wrocław	400	2874	428 410	77,5	51 322	41 761
17	291	J.W. Construction Holding SA GK, Ząbki	400	7011	726 308	75,2	180 107	132 017
18	282	Delphi Polska Automotive Systems sp. z o.o., Tychy	500	3431	758 789	74,8	b.d.	b.d.
19	109	Hutmen SA GK, Wrocław	410	2744	1 752 299	67,9	57 889	37 893
20	304	PBG SA GK, Przeźmierowo	400	4521	671 998	64,5	74 269	56 289
21	73	PSE-Electra SA, Warszawa	200	5190	2 463 624	63,3	38 385	32 297
22	472	Walcownia Metali Dziedzice SA, Czechowice-Dziedzice	410	2744	388 042	59,5	b.d.	b.d.
23	122	Samsung Electronics Polska sp. z o.o., Warszawa	500	5190	1 644 043	59,1	b.d.	11 695
24	459	TIM SA, Wrocław	450	5190	394 299	57,3	36 818	28 224
25	245	Gefin Holding SA GK, Wrocław	400	7220	871 457	57,2	205 190	169 951

POLSKIE FIRMY W NATARCIU

Wzrost szybki i zrównoważony

DOKOŃCZENIE Z 30

biutant, tzn. firma, która znalazła się w tym roku na Liście 500 dzięki wzrostowi przychodów. Jest to Polska Energia PKH Katowice.

Reszta nowych to albo podmioty powstałe w wyniku fuzji, albo te, które nie przekazywały nam wcześniej danych. I chociaż przedsiębiorstwa państwowe są w znacznej mniejszości na liście, to wypracowują jedną trzecią łącznych przychodów i zatrudniają połowę pracowników firm.

Jednak wśród państwowych molochów można zauważyć wyraźną poprawę wyników i zarządzania. Ich łączne przychody zwiększyły się o 11,4 proc., a zyski o 23 proc. Wprawdzie tak szybki wzrost zarobków to w dużej mierze wynik skoku cen miedzi i doskonałych rezultatów jednego z największych polskich koncernów KGHM. Ale zauważalny jest wysiłek państwowych kolei, które systematycznie ograniczają straty. Na przykład PKP Przewozy Regionalne w 2005 r. straciły niemal miliard złotych netto, a w 2006 r. już tylko 74 mln zł.

Niepokojące są natomiast straty producentów węgla. Południowy Koncern Węglowy Jaworzno i Kom-

■ Największe wzrosty zysku netto na Liście 500

Lp.	Miejsce na liście w 2006 r.	Nazwa firmy	Forma własności	PKD	Przychody ze sprzedaży w mln zł	Zysk/Strata netto w mln zł	Poprawa wyniku w mln zł
1	9	Mittal Steel Poland SA, Katowice	510	2710	10184,2	1719,7	1461,0
2	7	KGHM Polska Miedź SA GK, Lubin	145	1320	12862,9	3501,1	1397,1
3	3	Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA GK, Warszawa	100	4010	15730,0	1826,0	965,9
4	4	PZU SA GK, Warszawa	154	6603	15452,5	3678,8	464,0
5	68	Polskie Linie Lotnicze LOT SA, Warszawa	150	6210	2761,4	539,8	451,2
6	14	BOT Górnictwo i Energetyka SA GK, Łódź	100	7415	7999,8	642,7	368,2
7	5	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA GK, Warszawa	100	4020	15197,1	1227,7	347,1
8	18	PKO BP SA, Warszawa	145	6512	7438,6	2008,6	331,8
9	25	Bank Pekao SA GK, Warszawa	540	6512	5712,7	1728,5	289,1
10	199	Elektrownia Połaniec SA - Grupa Electrabel, Połaniec	510	4011	1186,0	267,9	247,9
11	56	Bank Zachodni WBK SA GK, Wrocław	540	6512	3161,1	758,2	241,9
12	33	Bank BPH SA GK, Kraków	540	6512	5048,2	1267,8	240,3
13	170	EuRoPol Gaz SA, Warszawa	254	6030	1326,0	392,1	232,8
14	175	Stalprodukt SA GK, Bochnia	450	2732	1312,8	273,2	191,6
15	160	Grupa ITI, Warszawa	500	9220	1385,2	280,9	180,9
16	64	BRE Bank SA GK, Warszawa	540	6512	2827,8	421,3	173,7
17	16	PTK Centertel sp. z o.o., Warszawa	500	6420	7531,8	1187,0	145,2
18	34	Enea SA, Poznań	100	4010	4912,5	179,1	144,1
19	66	CEDC GK, Warszawa	500	1591	2785,1	163,6	141,0
20	36	Tele-Fonika Kable SA GK, Kraków	400	3130	4548,6	201,2	140,0
21	149	Mondi Packaging Paper SA GK, Świecie	541	2112	1444,0	270,0	134,6
22	46	Impexmetal SA GK, Warszawa	400	5152	3846,5	186,7	130,3
23	77	Kompania Piwowarska SA, Poznań	540	1596	2383,1	570,3	129,9
24	71	BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego sp. z o.o., Warszawa	500	2971	2562,1	341,7	121,9
25	291	J.W. Construction Holding SA GK, Żąbki	400	7011	726,3	132,0	120,7

pania Węglowa jeszcze w 2005 r. zabrały pieniądze, natomiast w ubiegłym roku już je traciły. Pogorszenie sytuacji na światowym rynku od razu skutkuje kłopotami finansowymi polskich kopalń. Moż-

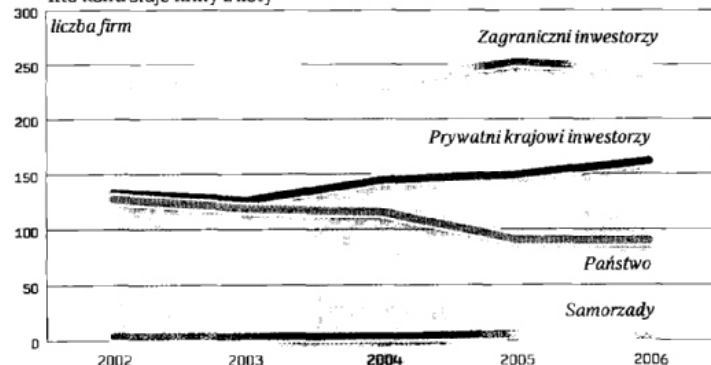
liwe, że ich straty w tym roku pogłębią się.

Niestety – i ta sytuacja powtarza się co roku – na Liście 500 nie znalazło się wiele dużych przedsiębiorstw, które konsekwentnie nie

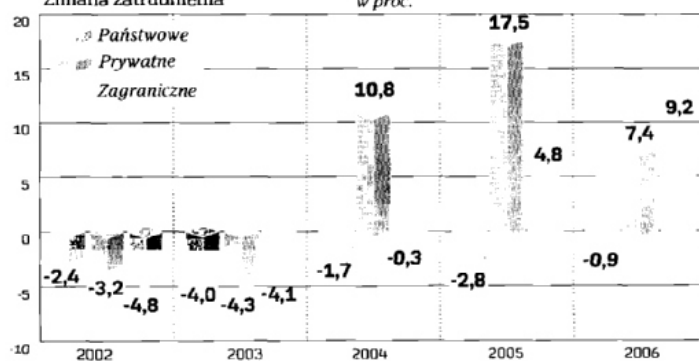
podają danych finansowych. Szkoda, bo nieco zubaża to obraz naszej gospodarki. Na szczęście wyniki tych, którzy swoje dane nam przekazali, są znakomite.

Ignacy Morawski

Kto kontroluje firmy z listy

Zmiana zatrudnienia w proc.

■ Właściciele i wyniki firm

	Liczba firm			Przychody na zatrudnionego w mln zł			Zmiana przychodów w stosunku do poprzedniego roku w proc.			Rentowność brutto w proc.			Eksport jako proc. przychodów		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Zagraniczne	235	253	245	0,66	0,73	0,70	15,3	4,9	13,5	9,8	10,5	11,0	13,2	22,9	36
Prywatne polskie	145	150	162	0,76	0,63	0,60	19,8	9,4	23,5	6,7	6,9	3,8*	10,5	19,0	19
Państwowe	116	91	90	0,35	0,31	0,38	13,6	6,1	11,4	9,4	10,4	9,3	31,3	33,1	22

*Rentowność znacznie zanizła strata netto Elektrimu sięgająca 2,6 mld zł. Przeciętna rentowność brutto pozostałych polskich firm prywatnych wyniosła 6,3 proc. Jest ona nieco niższa niż rok wcześniej, co jednak wynika z faktu, że na tegorocznej liście zabrakło kilku bardzo rentownych przedsiębiorstw.